VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Kada visi suprasime ir galvon įsidėsime kas yra tautinis darbas, tik tada mūsų darbas bus našus, sklandus ir bus naudingas mums ir mūsų ateičiai.

LII. METAI. 219 (510) N. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, PENKTADIENIS, 1938 M., RUGSĖJO-SEPTEMBER 23 D. KAINA 3 CENTAI

New York Public Library 470 Fifth Ave.

ŠALIN BENNES-ŠAUKIA ČEKAI

ŠIANDIEN

Pirmas žodis
Darbo keliu
Europos rytojus

PETRAS JUKNYS

Šiandien rašau pirmą savo žodį atviroje "Šiandien" skiltyje.

Šiandien mano pirmas žodis. Pirmas žodis jauno laikraštininko. Jauno žmogaus dar neprityrusio gyvenimo. Neprityrusio ir neturinčio gal tikro, realaus, pilno sugebėjimo kelti aikštėn žurnalistikos ar laikraštininkijos srities pagrindus, ar pagrindų principus pilna to žodžio prasme. Skiriu gabumą ir sugebėjimą. Gabumas yra įgimta savybė. Sugebėjimas eina skirtingu keliu. Gabumą galima panaudoti visur savo gyvenime.

Sugebėjimą reikia lavinti. Sugebėjimą galima išlavinti ir tam tikro laipsnio pasiekti ir ištobulinti viena ar kita forma. Tai pareina nuo savos rūšies studijų, noro ir pasirįžimo.

Dirbti laikraštininkijos plotmėje, reiškia lavintis žurnalistikos srityje. Tą darbą dirbti, pasakysiu, reikia pasišvęsti. Pasišvęsti darbu, protu, jėga, duoti savo sugebėjimui pilną laisvę. Tas viskas eina šios srities darbo keliu.

Nesu pakankamai, pasakysiu, susipažinęs su Amerikos žurnalizmo sritimi, darbu, oficialiu reiškimosi būdu. Nebent kiek plačiau teko susidūrti su šiuo darbu 1936 metais atvykus man iš Vakarų Amerikos į Naująją Angliją ir susidūrus su pelninimosi duonos reikalu. Ilgesnį laiką (3 metus) žurnalistikos srityje teko dirbti Lietuvoje, būtent gimnazijos suole ir jauno studento dienomis. Susidarius tam tikroms aplinkybėms visai netikėtai teko įsiterpti į laikraštininkijos pasaulį ir tuo ieškoti gilesnio supratimo.

Gyvenimo likimo ranka mėtė po plačios "aukso šalies" valstybes ir galop likimas skyrė sekti VIENYBĖS skiltis ir jose reikštis viena ar kita tema.

Šiandien mano pirmas viešas ir atviras žodis šioje skiltyje. Jaunuolis jaunuoliškai ir galvoja. Kaip galvoja, taip ir rašo. Jaunuoliška dvasia reiškiasi savo ruožtu. Prašau šį ruožtą priimti ir savo nuožiūra įvertinti ar atmesti.

Šiandien rašau. Šiandien tariu pirmą žodį.

Šiandien pasaulis stovi 1914 metų rudens išvakarių situacijoje. Situacijos padėtis sako: ši diena ar rytojus parodys; nežinia ką auštanti rytojaus diena praneš ir tt. Pastaruosius minties žodžius pasakė Vokietijos užsienių reikalų ministeris Ribbentrop'as per radijo, jo pereitą naktį, kurio kalbos klausėsi visa Vokietija ir visas platusis pasaulis. Paskutinę savaitę radijo ūžė per naktis su kalbomis ir pranešimais.

Aiškiai yra matoma ir žinoma, kad Vidurio Europos didžiosios valstybės nėra galutinai prisirengusios prie karo ir karo jos šiandien dar vengia. Bijosi karo ir dabartinė "centrinė karo akis" Vokietija ir ji nėra visai pasiruošusi pirmoji karą pradėti. Tai kitų valstybių situacija leidžia Vokietijai taip triukšmą kelti ir baimę varyti kitoms valstybėms. Didžioji Anglija (karine pajėga silpna) ir Prancūzija (visai dar nepasiruošus kariauti) patarė Čekoslovakijai patenkinti Hitlerio reikalavimus.

Kaip didžiosios valstybės tegalėjo "patarti" Lietuvai nusileisti Lietuvos-Lenkijos konflikto metu, taip ir dabar "patarimas" Čekoslovakijai nusileisti. Aišku, Čekoslovakija, kitos išeities neturėjo galimybės rasti. Sudetai vokiečiai ir Vokietija (tik ne Hitleris) laimėjo.

Aišku, kaip diena, kad visos valstybės bijosi karo ir ultimatumai "turėjo būti patenkinti nusileidimu". Vokietijai laimėjus šį savo žingsnį, tada Europos rytojus bus gana ūkanotas ir padėties klausimas sunkus.

Taigi, Europos žemėlapis gana žymiai gali pasikeisti.

Vežėjų streikas sutruk-dė VIENYBĖS išleidimą

NEW YORK. — Prekių ir įvairių reikmenų išvežiotojų (truckman) unijos viršininkų neautorizuotas streikas, kuris prasidėjo savaitė atgal, užklupo VIENYBĘ su labai mažai laikraštinės popieros. Išsibaigus popierai ir streikininkams neprileidžiant prie sandėlių net privatinių vežimų, negalėjome išleisti vakar dienos VIENYBĖS laidos. Atsiprašome skaitytojų už šį nemalonų įvykį.

Tuo tarpu išvežiotojų unijos viršininkai praneša, kad streikininkai sutiko priimti keturių dienų paliaubas ir rugsėjo 22 d. ryte sugrįžo darban. Dabar bus vedamos derybos su darbdaviais ir jei su sekančiu šeštadieniu nebus pasiekta sutarties, tai sekmadienį unijos viršininkai paleis išvežiotojų unijos nariams nubalsuoti streiko paskelbimą. Jei bus nutarta streiką skelbti, tuomet bus paskelbtas teisėtas išvežiotojų unijos streikas.

Išvežiotojų unija reikalauja 40 valandų darbo savaitės be numažinimo pamatinės algos, kuri dabar yra $56.50 už 47 darbo valandų savaitę. Kuomet unijos viršininkams negalint susitarti su darbdaviais derybos buvo nutrauktos, tuomet dalis eilinių unijos narių išėjo į streiką rugsėjo 15 d. ir streikas pradėjo plėstis.

PRAŪŽĖ HURRICANAS PADARĖ MILŽINIŠKŲ NUOSTOLIŲ

NEW YORKAS. — Rytinėmis Amerikos valstybėmis praūžęs Hurricanas padarė milžiniškų nuostolių ir daugelyje vietų visiškai sustabdė judėjimą. Pranešama, kad šis hurricanas yra dalis to, kuris prieš pora dienų praėjo pro Floridą. Labiausiai nukentėjo Naujoji Anglija, New Yorkas ir New Jersey valstybės. Apie 41 asmuo užmušta ir 200 sužeista. Keliolika tūkstančių žmonių liko be pastogės. Kalbama, kad šis hurricanas ir potvynis yra vienas iš didžiausių keliolikos metų bėgyje.

LATVIŲ SOCIALDEMO-KRATAI DAR GYVI

RYGA. — Šiomis dienomis Latvijoje išleistas atsišaukimas latvių kalba, užvardintas "Neatiduosime Latvijos Hitleriui". Atsišaukimas spausdintas gana taisyklinga rašyba ir geru šriftu. Atsišaukime, be kita ko, prikišama Latvijos vyriausybei, kad lenkų ultimatumo dienomis ji neparėmusi Lietuvos. Atsišaukimas pasirašytas latvių socialdemokratų, ūkininkų ir komunistų susijungimo.

Buvo pasiruošę kariauti. — Čekoslovakijos raitoji kariuomenė, kuri Čekoslovakijos-Vokietijos aštriomis konflikto dienomis buvo pasiruošus kariauti. Čekams sutikus išpildyti Vokietijos reikalavimus, gyventojai reikalauja, kad kariuomenė paimtų valdymąsi į savo rankas ir įvestų militarinę diktatūrą.

VĖLIAUSIOS PASAULINĖS ŽINIOS

KAUNAS. — Šiomis dienomis vyriausybė suteikė seimui svarstyti Lituanistikos Instituto ir nukentėjusiems nuo nelaimingų atsitikimų žemės darbininkams aprūpinti įstatymo projektus.

KAUNAS. — Lietuvos radijofonas suruošė atsisveikinimo valandėlę išvykstantiems Amerikos lietuviams.

VILNIUS. — Sulikvidavę lietuviškas organizacijas, lenkai Vilniaus krašte pradėjo siaurinti lietuviškas pamaldas bažnyčiose, neleidžia su lietuviškais užrašais vėliavų į bažnyčias.

KLAIPĖDA. — Suprastindama Klaipėdos seimelio rinkimų įstatymą Lietuvos vyriausybė siekia, kad rinkimai praeitų kuo sklandžiausiai.

BERLYNAS. — Pasisekus Hitlerio žygiui Čkoslovakijoje, Vokietijos nacių tarpe eina kalbos, kad kancleris jau žiūri į Rumuniją, kurioje yra turtingų aliejaus šaltinių.

PRAHA. — Henleino naujai suorganizuoti iš sudetų pabėgėlių "Laisvieji batalijonai", vakar penkiose skirtingose vietose užpuolė Čekoslovakijos pasienio sargybos postus ir keleta kareivių ir karininkų sužeidė. Pranešama, kad susirėmimuose buvo vartojama ir kulkosvydžiai.

HAGA. — Karalienė Wilhelmina atidarydama naują Parlamento sesiją, savo atidarymo kalboje pasakė, kad šių metų biudžetas yra su dideliais nuostoliais. Nuostolius pridarė jiems pasiruošimas karo reikalams.

PARYŽIUS. — Prancūzijos policija praneša, kad vyriausybė turėtų mažiau rūpintis Čekoslovakijos reikalais, bet daugiaus žiūrėti savų, nes Bretonija ir Elzas-Lotoringija, kurios nuo seno reikalauja, kad joms būtų duota savivalda.

MADRIDAS. — Iš Madrido pranešama, kad sukilėliams bombarduojant Alcoy miestą, dvylika žmonių buvo užmušta ir šešiasdešimt sužeista. Šis oro puolimas buvo pirmas šiam mieste. Oro puolime dalyvavę lėktuvai visi yra Italijos gamybos.

GODESBERGAS. — Godesbergo miestas laukdamas atvykstančio Anglijos ministerio pirmininko, visokiais būdais puošiasi. Jie stengiasi jį labai iškilmingai pasitikti, nes tikisi, kad iš jo išreikalaus daugiaus visokių lengvatų.

WASHINGTONAS. — Prezidentas Rooseveltas pats asmeniškai įsikišęs į galimą kilti geležinkelio darbininkų streiko sutaikinimą, vakar prašė abiejų pusių taikiu būdu susitarti, nes kilęs streikas gali daug pakenkti valstybės ekonominiam gyvenimui.

Pataria Amerikonams Išvykti iš Europos

WASHINGTONAS. — Europos valstybėse gyvenantiems amerikonams Jungt. Amer. Valst. konsulai pataria neatidėliojant išvykti iš Europos. Šioje valandoje apskaitliuojama, kad Europoje lankosi vienokiais ar kitokiais tikslais, bei įvairiais reikalais ilgesniam laikui apsigyvenusių amerikonų yra apie 100,000. Amerikos vyriausybė turi paruošus karišku laivus išvežimui amerikonų iš Europos atsitikime karo.

Į KLAIPĖDĄ ATVYKSTA ŽYMUS PRANCŪZŲ MOKSLININKAS

KLAIPĖDA. — Šiomis dienomis į Klaipėdą iš Paryžiaus atvyksta garsus prancūzų geografijos profesorius Lucien Bošė (Bochet). Jis yra parašęs nemažą studiją apie Klaipėdą ir dabar dalyvaus, kaip kviestas svečias, pirmame Lietuvos geografų kongrese ir skaitys ten paskaitą. Svečias Klaipėdoje išbūsiąs kelias dienas.

PRANCŪZIJOS VYRIAUSYYBĖ SUSIRŪPINO

PARYŽIUS. — Čekoslovakijos atsakymas į jai pasiūlytą planą, sukratė Prancūzijos ministerių kabinetą. Prancūzijos ministeris pirmininkas pareiškė, kad jie tik vieno nori — ar šis atsakymas kartais nėra kategoriškas čekoslovakų "ne".

Žodžiai — taika ar karas, dar vis kabo Europos padangėje, nes niekas nežino ką mažoji Čekoslovakija mano daryti. Europoje kalbama, kad Čekoslovakijai yra visvien — ar kariaujant vienai pralošti karą ir likti išdalintai ar be karo pasiduodant prarasti teritoriją.

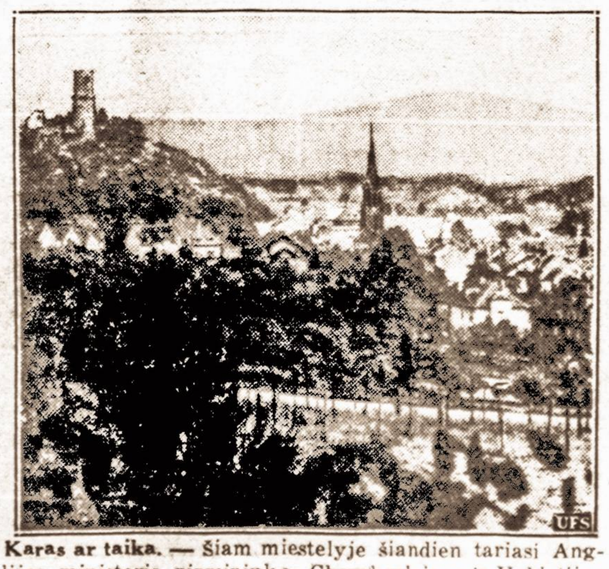

Karas ar taika. — Šiam miestelyje šiandien tariasi Anglijos ministeris pirmininkas Chamberlainas ir Vokietijos kancleris Hitleris. Po pirmo jų pasikalbėjimo Čekoslovakijai buvo pasiųstas ultimatumas, kuriame jos buvo reikalaujama, kad ji be sąlyginiai atiduotų sudetus. Kas šiame susitikime bus nutarta matysime vėliaus.

ČEKOSLOVAKIJA NUSILEIDO VOKIETIJAI

MINIOS GATVĖSE VERIMAUJA

Galima kariška diktatūra

PRAHA. — Visoms demokratiškoms valstybėms atsisakius Čekoslovakijai padėti ir nusigrįžus nuo jos, jai nieko kita neliko, kaip tik priimti Anglijos-Prancūzijos pasiūlytą planą, kad tik išgelbėjus valstybę nuo visiškos pražūties.

Čekoslovakijos vyriausybei nusileidus Hitlerio reikalavimams, sudetai pabėgėliai, kurie stovi susiorganizavę į "Laisvuosius batalijonus", nieko nelaukdami užėmė kai kuriuos pasienio punktus ir Asch miestelį — jų vado Konrado Henleino gimtinę. Visose užimtose vietose čekoslovakų policija yra laikoma arešto namuose. Henleinistai dar vis nepasitikėdami tokia staigia pergale, užbarikaduoja kelius vedančius Čekoslovakijos gilumon, nes tikisi, kad valstybės kariuomenė gali ateiti ir juos išvyti.

Čekoslovakijos vyriausybei paskelbus, kad nusileidžia kanclerio Hitlerio reikalavimams ir atiduodanti jam sudetus, gyventojuose kilo panika. Prahoje ir kituose miestuose pasipylė tūkstančiai žmonių į gatves ir pradėjo reikalauti, kad vyriausybė rezignuotų ir kad būtų paskelbta kariška diktatūra. Minios žmonių stovėdamos prieš prezidentūros rūmus, mojuodami vėliavomis dainavo, kad "Mes norime karo" ir "Ilgai gyvuok kariuomene". Minios tarpe buvo girdėtis visokių šūkių: "Šalin Bennešas", "Šalin Hodza".

Vyriausybė tik paskelbė, kad ji nusileidžia Vokietijos reikalavimams, bet veik niekas dar nežino visų nusileidimo smulkmenų. Gyventojai žino, kad vyriausybė atidavė dalį savo teritorijos vokiečiams, bet nei vienas nežino kiek atidavė. Kada Čekoslovakijos gyventojai sužinos, kad šis nusileidimas reiškia jų valstybės žlugimą, gyventojų kantrybė gali sprogti, o tada — visiems aišku, kas bus. Gal į Prahą grįš tie jaunuoliai, kurie prieš kelias dienas buvo mobilizuoti ginti savo tėvynę, šiandien gal jie įrodys, kad tam darbui pasiruošę yra.

MUSSOLINIS REIKALAUJA DAUGIAU NEI SUDETŲ PLANAS

ROMA. — Italijos premjeras Mussolinis trijų dienų bėgyje pasakęs dvi kalbas, kuriose jis išdėstė savo nusistatymą nūdienės Europos politiniu klausimu. Jau savo pirmoje kalboje jis pasisakė, kad jie reikalauja pilnos laisvės sudetų vokiečiams ir dalinai išsireiškė, kad Čekoslovakijoje laisvę turi gauti ir kitos tautinės mažumos, kurių joje yra keletas. (Kaip žinome Čekoslovakija susideda iš kelių tautinių mažumų, kurioms davus savivaldas, Čekoslovakijos valstybėje liktų vien slovakai).

Savo paskutinėje kalboje Mussolinis pareiškė, kad Čekoslovakijos teritorijos dalis, kurioje gyvena vengrų tautos gyventojai turi būti prijungti prie Vengrijos. Mussolinis jau seniai buvo žadėjęs kuo nors atsilyginti vengrams. Dabar kaip tik tokia proga jam pasitaiko.

Gal dvidešimts keturių valandų laikotarpyje pasirodys kas ir kur Europoje keičiasi.

Japonai paėmė miestą netoli geležinkelio

SHANCHAJUS. — Japonų kariuomenės pulkai, kurie stumiasi pirmyn į šiaurę nuo Yangtze upės Hankow'o link, šiandien praneša naujus laimėjimus.

Vienas japonų pulkas, kuris žygiavo Peiping-Hankow geležinkelio link, užėmė Suntieho miestelį, kuris yra apie penkiolika mylių atstumu nuo Hwangchwan. Šis miestelis turi mažą strateginę reikšmę šiuose puolimuose.

RUSIJOS PASIŪLYMU ČEKAI NETIKI

GENEVA. — Kada Rusijos vyriausybė pasiūlė Čekoslovakijai pagelbą, jei kariaus su Vokietija, momentaliai Rumunijos "juoda katė" perbėgo per kelią, kada ji atsisakė praleisti Rusijos kariuomenę per savo teritoriją, nors prieš keliolika dienų, kada Prancūzijos užsienių reikalų ministerio spaudžiama ji buvo pažadėjus, jei reikalas bus, leisti Rusijos kariuomenei pereiti jų teritoriją. Bet tai buvo prieš Anglijos premjero Chamberlaino kelionę pas Hitlerį, kad "griežtai pareikalauti Hitlerį taikintis su Čekoslovakija".

Nors Rusija ir turi gerą atsisakymo priežastį, bet Čekoslovakija ja netiki. Dalis Čekoslovakijos aukštųjų valdininkų kalba, kad Rusija tik tada sutiko jiems pagelbėti karo atveju, kada sužinojo Rumunija neleisianti pareiti jų teritoriją.

SIAUTĖ SMARKI AUDRA

PANEVĖŽYS. — Pro Panevėžį praėjo siauru ruožu smarki audra, pridarydama gyventojams nemaža nuostolių. Karšinavkos km., už 6 klm. nuo Panevėžio apgriovė penkių ūkininkų trobesius, nuplėšdama ir nuversdama stogus ir sukraipydama sienas. Nuo laukų javai nunešti už kelių šimtų metrų.

ORAS

Numatoma: giedra su maža permaina temperatūroje.

Saulė teka: 6:42. Saulė leidžiasi: 6:55.

Dienos ilgis: 11 val. 57 min.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840

Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje

Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėnesiui	$0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smitrus — Vedėjas.
S. E. Vitaitis — Redaktorius

NEGUDRI PROPAGANDA PRIEŠ LIETUVĄ

Amerikos lietuvių kairioji spauda nuolat kartoja, kad "Lietuvos liaudis kenčia neišpasakytai sunkų vargą". Ir to vargo priežastimis suranda šiandieninę Lietuvos santvarką. Kairiųjų manymu, jei Lietuvoje būtų pilnai demokratinė santvarka, tai liaudis gyventų be jokio vargo, be jokių rūpesčių.

Pageidavimą demokratinės santvarkos Lietuvoje negalima skaityti prasižengimu. Bet gi negalima nutylėti, kuomet pučiamas "neišpasakytai sunkaus vargo" Lietuvoje burbulas. Bet kokis idėjinis nusistatymas nepateisina vedamos neigiama prasme propagandos prieš Lietuvos valstybę. Ir ši kairiųjų propaganda prieš Lietuvą labai negudri. Tik pripuolamai pažvelgkime į Amerikos gyvenimą ir tuoj pamatysime kairiųjų propagandos negudrumą ir naivumą.

Amerika yra turtingiausia valstybė pasaulyje ir valdosi pilnai demokratine santvarka. O ar Amerikoje nėra baisiausio skurdo ir vargo? Nepalyginamai didesnį, negu Lietuvoje, vargą ir skurdą velka milijonai žmonių. Ar kairieji propagandos inžinieriai nemato tų tūkstantinių vargšų minių, kasdien stovinčių prie pašelpos punktų? Juk šitų vargšų minios milijoninės skaitlines siekia. Tai demokratiškiausia sistema pasaulyje besivaldančios Amerikos kasdieninio gyvenimo scenos.

Tuo tarpu neturtingoje Lietuvoje tokių scenų niekas nematė, nes jų nėra. Net ir patys propagandistai negali Lietuvai primesti tokių biednuomenės sunkaus skurdo ir vargo pavyzdžių, kokius kasdien patys Amerikoje mato. Todėl kairiųjų pasakos, kad užtenka valstybėje įkurti pilnai demokratinę santvarką ir tuo bus prašalinti biednuomenės visi vargai ir rūpesčiai, neturi rimto pagrindo.

Neturtingos Lietuvos biednuomenė nepalyginamai geriau aprūpinta, negu kitose net turtingiausiose valstybėse. Lietuvoj niekas nebadauja, nėra ištisų šeimų be pastogės, be jokios valdžios globos, beribio skurdo nasruose paliktų. Ar mums patinka dabartinė Lietuvos santvarka, ar nepatinka, bet turime skaitytis su Lietuvos gyvenimo faktais. Kol kas demokratinė Amerika net nesvarsto tokių įstatymų biednuomenės ir darbo visuomenės apsaugai, kokius įstatymus Lietuva jau turi išleidus.

Jokiais motyvais negalima pateisinti tokios prieš Lietuvą valstybę propagandos, kuri išpūstais burbulais paremta.

SPAUDOS APŽVALGA

Mūsų Filmininkai

Naujienų korespondentas Kaune, pažymėjęs brolius Motuzus ir Januškevičių, kurie šie met nutraukė gana daug filmų Lietuvoje, sako:

"Reikia pasakyti, filmininkai atlieka tikrai gerą darbą ir jį varo **niekeno nešelpiami** ar padedami. Jį daro savo atsakomybe ir savo išlaidomis".

Nėra abejojimo, mūsų filmininkai gauna gausios paramos Lietuvos vyriausybės centro ir vietos atstovuose, nes kitaip kai kurių dalykų negalėtų nufilmuoti. Tačiau, teisingai korespondentas jų darbą įvertina: **tai geras darbas, kurį reikėtų geriau paremti,** nes jis Amerikos lietuvių akims parodo, kas yra šių dienų Lietuvoje. Būtų gerai ir Lietuvos gyventojams parodyti, kas yra šių dienų Amerikos Lietuvoje, ne vien tik Kalifornijos Hollywood'e.

Lietuviai Nemoka Sugyventi

Senovės prūsai ir jotvingiai žuvo, nes jų kunigaikščiai nesuprato vienytis ir dėtis į sąjungas. Lietuva senovėje, sakoma, buvusi girių kraštas, kuris lietuvio sielai įspaudė paprotį atsidėti vien savimi, gyventi savo spėkomis. Ta mūsų protėvių dvasia tebeveikia ir šiandien, kada moderninio pasaulio gyvenimas reikalauja vis didesnio kooperavimo ir bendro, organizuoto darbo. Dienraštis Vakarai (Klaipėdoje) pabrėžia žymius lietuvių darbus sekančiai:

"Jei štai mūsų klaipėdiškis Jeronimas Kačinskas tarptautiniame muzikos forume gražiai atstovauja lietuvišką muzikos kurybą, jei mūsų Kipras Petrauskas aukštyn kojoms stato operos klausovus, jei Klaipėdos uostas sėkmingai pralenkia daugelį kitų Baltijos uostų, jei Lietuvos žemės ūkis laimi lenktynes bekonais, sviestu ir kiaušiniais, jei iš apleistų kultūros dirvonų Lietuva trumpu laiku sušvinta švietimo ir mokslo žiburiais, kas visa tai, jei ne sportiškos lenktynės siekti pažangos ir tautai sukurti geresnį rytojų? **Lietuvis visur pasaulyje gali gražiai prieš kitus pasirodyti ir laimėti!** Lietuvis skverbiasi į platųjį pasaulį ir sako: štai ką ir aš galiu padaryti!"

Bet, štai, girių dvasios likučiai, kaip jas pastebi Naujienų korespondentas Kaune:

"Šiais metais turėjo įvykti Dainų šventė. Deja, jos nebuvo. Ilgai tartasi, kalbėtasi, bet bendros išvados nebuvo padaryta. Dainų šventė neįvyko. Pasitenkinta ją vietose suruošti... Buvo sumanyta ir spaudos parodą suruošti. Bet ir čia ikšiol visų bendrai nesusitarta... Buvo manyta suruošti bendrą didžiulę Lietuvos meno apžvalgos parodą, bet ir čia negali susitarti. Menininkai turi daug nesusipratimų ir nerangiausi ką nors bendro padaryti".

Gaila, kad amerikiečiams svečiams sugebėta teparodyti Lietuvos sportas. Muzika, menas, spauda nemokėjo rasti bendrą žodį ir save Amerikos lietuviams parodyti. Tai girių dvasios likučiai kenkė!

Gal Bereikalingai Pultas?

Mūsų čia gimęs jaunimas, aišku, prisigėręs amerikoniškos dvasios, kuri didžiuojasi viskuo amerikonišku ir skaito geriausiu pasaulyje. Mums, taip pat, žinoma ir amerikonų laikraščių palinkimas viską išpūsti, darytį sensacingu. Todėl gaila, kad Amerika, paskelbdama visuomenei iš Lietuvos grįžusio sportininko Pečiukaičio (Elizabeth, N. J.) pasikalbėjimą su vietos amerikonų dienraščio reporteriu, neatsiklausė Pečiukaičio, ar teisingai jo mintis buvo laikraštyje nušviesta?

Elizabetho lietuviai, kurie jį Lietuvon siuntė, pažįsta jį ir jo tėvus (jis yra narys Lietuvos Vyčių organizacijos). Lietuvoje, Pečiukaitis buvo vienas ramščių mūsų krepšinio komandos. Palangoje, pavyzdžiui, jis padarė 7 krepšius iš 36. Jį pralenkė tik Petraitis su 9.

Mūsų spaudai reikėtų su mūsų jaunimu atsargiau elgtis; reikia, kaip amerikonai sako: "give him all the benefits of a doubt" ir, griežtai, nuodugniai reikalo neištyrus, nieko blogo nerašyti. O, kai kada, ir tyla gera byla.

Gyventi, Ar Snausti?

Sandara gerai nusako Amerikos lietuviui kokį gyvenimo kelią pasirinkti: "Prieš mus visus stovi tik vienas klausimas: **arba glaudžiai susigrupavus stoti prie įtempto tautinio darbo,** arba, pamojus ranka, pasitraukti į šalį ir ramiai žiūrėti, **kaip svetimi vėjai blaško lietuvybės likučius".**

Mūsų išeivija, laikraštis toliau pasakoja, iki šiam laikui turėjo būti tampriai organizuota plačiam kultūriniam darbui. To nėra. Tačiau, ko neišmokom pirmiau, išmokime dabar. Politikoje, kultūroje ir biznyje ilgų metų visuomenės darbininkas ir į gyvenimą žengias jaunuolis "neprivalo stovėti vienas", bet turi glaustis prie organizacijų ir bendrai siekti aukštesnių tikslų.

Ką pasirinksi, brolau amerikieti: **gyventi, ar snausti?**

Pagirtini Lietuviai

Žmogus, kuris save gerbia, moka pagerbti ir kitus. Todėl ypatingai smagu pabrėžti Wisconsino lietuvių (Kenosha ir Racine) elgėsį: jie surengė išleistuves šveicarui prof. Senn, kuris Wisconsino universitetą apleido ir išvyko į Pennsylvania universitetą.

Prof. Senn yra geras lietuvių kalbos žinovas, vedęs lietuvaitę, ir jo kalbotyros straipsnių matyti daugelyje Europos žurnalų, pavyzdžiui, Indo-Germanische Forschung. Wisconsino universitete jis dėstė lietuvių kalbą ir čia mokėsi pas jį advokatas E. Savickas ir p-lė B. Klapatauskaitė. Prof. Senn palaikydavo santykius su tautine visuomene ir mūsų laikraščiais ir todėl Amerikos lietuviai privalėtų būti dėkingi Wisconsino broliams, kad jie taip gražiai mūsų tautos draugui atsilygino.

Vyt. Širvydas

Švenčionyse (okupuotame krašte) lenkai prieš keletą metų uždarė lietuvių gimnaziją. Dabar lietuviškos gimnazijos namuose lenkai ruošiasi atidaryti kelias lenkiškas gimnazijos klases ir mokinių bendrabutį. "Ryto" draugijos vadovybė padavusi skundą Vyriausiam Tribunolui Varšuvoje.

PHILADELPHIJOS PASTABOS

Nemanau, kad aš beprasmiai galvoju apie Lietuvai gresiantį pavojų. Kokis likimas ateina Čekoslovakijai, tokis likimas ateis Lietuvai. Šiandien, rugsėjo 19 d., rašant šias eilutes, skaitau anglų spaudoj pirmuose puslapiuose ištisas skiltis juodomis raidėmis prirašytas vien tik apie Čekoslovakijos padėtį ir Europai gresiantį karą. Ne tik Anglija, bet Prancūzija norėdama išvengti antro pasaulinio karo iškėlė rankas, atsiklaupė ant kelių ir pasakė Hitleriui: daryk su Čekoslovakija ką nori. Nepastebėjau nė vieno laikraščio, kuris užgirtų Anglijos ir Prancūzijos pasielgimą. Nekurie tiesiog sako yra "išdavystė". Kiti taip sau nurašo, kaip dalykai dedasi.

Nabagė, apleista Čekoslovakija. Visi ją nori pasidalyti: jos žemes, jos žmones, jos gyventojus. Jai primeta mažumų barbarišką priespaudą, išnaudojimą jos mažumos gyventojų. Tuo tarpu tie, kurie nori čekų tautos gyvybę sunaikinti, yra daug barbariškesni, didesni prispaudėjai ir išnaudotojai mažumų savo kraštuose. Savo kraštuose jie užmiršta kaip jie eina savo tautiečius "liuosuoti", apsigyvenusius demokratiškesnių žmonių šalyse, negu jie patys. Hitleris rėkia: "Aš išpiaušiu tą Čekoslovakijos vėžį, kuris ėda visos Europos ramybę". Paprasti žmonės žino, kad didesnio ir aršesnio "vėžio" nėra ne tik Europoj, bet visam sviete, kaip patsai Hitleris. Ir šitam Europos "vėžiui" Anglija ir Prancūzija duodasi įsigalėti. Reiškia, jei Anglija ir Prancūzija duoda šiam vėžiui plėstis, tai atsisveikinkime ir palaidokime demokratiją: jos neliks nė Anglijoj, nė Prancūzijoj.

Šiandien Čekoslovakijai gresia pavojus, rytoj Lietuvai. Lietuva negali išvengti čekų likimo. Tas pats "vėžys" ateis sunaikinti Lietuvą, kuris dabar rengiasi sunaikinti Čekoslovakiją. Lietuva negaus nė tiek "užtarimo" nuo demokratiškų valstybių, kiek gavo čekai. Juk tai pasityčiojimas iš mažų tautybių. Gal ateis šiaurės "meška" Lietuvą apginti? Ką ji galės daryti viena.

Kaip matyt prie to ir einama. Lietuvai šiandien jau reikia žinoti kur ji pagelbą gali gauti atėjus jos kritiškai valandai, nelaukiant rytojaus. Kada vokiškas "vėžys" ateis prie Lietuvos rubežiaus, Lietuva negalės rodyti tiek patvarumo, kaip Čekoslovakija. Už Lietuvos reikalus neskraidys jokie čemberlainai matytis su Hitleriu. Lietuvai nebus laiko vesti derybas nė jėga atsispirti prieš vokišką "vėžį", kaip galėjo ir dar gali čekai.

Gal ne vienas man pasakys, kad aš labai nepasitikiu Lietuva ir jos stiprumu. Pasitikiu, bet anaiptol ne prieš tokias jėgas, kaip Vokietija, Lietuva gali atsiginti; ne su tokia pagelba kaip čekai kad gauna. Akivaizdoje viso kas daroma su Čekoslovakija, atpuola visas pasitikėjimas ir Lietuvos krašte. Lietuvos suverenumas ir neprikalusomybė paliktų bent tokiame maštabe, jei ne čekų, bet vokiečių "vėžį" didžiosios valstybės išpiautų.

Nors atrodo jau Čekoslovakija likos apleista, palikta viena likimui, bet dar nepabaiga jos neprigulmybei. Čekai, kaip matyt, pasirengę kovoti iki paskutinio žmogaus už savo nepriklausomą valstybę. Tai bus pradžia pragaro. Kas tame pragare turės žūti, niekas nedrįsta pranašauti. Gal būt dalykai taip susidės, kad turės žūti tie, kurie kitus nori praryti. Tegu ateina jiems galas.

Z. Jankauskas

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo **A. B. STRIMAITIS**

Slenka žemė iš po kojų

Vengrų rašytojas Maurikis Jokai, parašė labai populiarų veikalą apysakos formoje, kuris išverstas veik į visas kalbas išsiplatinęs visame pasaulyje: **"Pajudinkime vyrai žemę!"**

Knygoje autorius šaukia vengrų tautą keltis iš letargo, priešingai jei tauta gulės letarge, tai bus amžinai palaidota, užmiršta.

"Pajudinkim vyrai žemę" tapo populiariu obalsiu ir juomi pasinaudoja ar tai viešose prakalbose, ar raštuose, šūkteli sužadinimui susnūdusių, apsileidusių, ir mūsų brolių lietuvių, bet tas šauksmas taip jau tankiai girdimas, taip jau nusidėvėjo, kad mūsų tautininkai lietuviai, netik kad to obalsio nebegirdi, bet ir visiškai nepaiso. Šauk nešaukęs, o žemė kaip nejuda, taip nejuda. Todėl ir nepajuto jų išartus dirvonus, jų rūpestingai aptvertus sodnus, susodytus vaisius su visais diegais ir vaismedžiais, apiponavojo raudonasis amaras. Tie mūsų vyrai netik nepajudino žemės, bet nepajuto, kaip žemė slenka jiems iš po kojų, nepaiso, kad ryt, poryt, neliks visiškai jokio pagrindo ant kurio jie statė savo tautinį pamatą, kad jiems būtų patogiau, ramiau gyvetni ir sulaukus senatvės, turėti sau šiokią tokią užvėją, ir džiaugtis, kad savo sunkiu darbu, rūpesčiais, sukurta tvirtovė galės palikti savo vaikams, įpėdiniams, kurie galėtų pasidžiaugt ir pasididžiuoti savo tėvu triūsu ir jų rūpesčiu.

Kam pirmiau dar nebuvo aišku, kas dar vis manė, kad tautinei nusistačiusi visuomenė turi jėgų atsispirti prieš besiplečiantį raudonąjį amarą, prieš gresiantį rimtą pavojų, dabar paskutinis SLA seimas Scrantone aiškiai įrodė, kokią tautininkai turi silpnybę, tie visi pralaimėjimai pozicijų parodė, kad slenka žemė iš po kojų. Šaukėme, kad mūsų jaunimas ištautėja, **o kaip, vyrai, yra su mumis pačiais?** Mes ne tik, kad esame apsileidę, bet laikas nuo laiko vis dar traukiamės iš savo pozicijų, užleisdami vietas raudonąjam amarui pulti mūsų suklestėjusias sodybas.

Kur tik koks raudonikis apsiskleidžia tautinių rūbu, ranka pamoja, tai mūsų tautininkai galvatrūkščiais bėga į visokius susirinkimus ir taip vadinamus kongresus. Stiprinimui bendro fronto nusmukusių raudonikių iki pat išnykimo dugno, draugijos deda dolerius, ištiesia ranką ir traukia raudonąjį amarą į viršų, kurie pasigavę obalsį Lietuvoje demokratiją gelbėti, gelbsti savo kišenius, spiaudydami Lietuvai į veidą.

Brangūs broliai tautininkai visi be skirtumo, kuriems dar kiek leidžia apsigynimas nuo raudonojo amaro, meskite susnūdimą, stokite darban, organizuokitės į Tautinės Tarybos skyrius kiekvienoje kolonijoje. Traukite vienybėn draugijas ir kuopas, klubus, sporto organizacijas, meno ratelius. Matote, kad slenka žemė iš po kojų nejuokais.

Pajudinkime vyrai žemę!

Duce remia Hitlerį. — Paveiksle matome Italijos premjerą Mussolinį, kuris kalbėdamas Triesto mieste pasisakė, kad rems Hitlerį karo atveju. Be to jis reikalavo, kad sudetams būtų duota visiška laisvė.

PARTYVIŠKA SPALVA PIEŠTAS LIETUVOS VAIZDAS

WATERBURY, Conn. — Neseniai sugrįžo iš Lietuvos vietos lietuvių socialistų veikėjas, arba kaip tūli lietuviai sako "komradų maršalka", Tamas Matas. Kiek vėliau sugrįžo ir p. Jonas Dielininkas, p. Maurutis ir kiti Lietuvoj atostogavę vietos lietuviai. Mūsų Tamas vėliausia išvažiavo ir anksčiausia sugrįžo namo, labai trumpą laiką viešėjo Lietuvoje. Dabar jis dalinasi su vietos lietuviais savo įspūdžiais, karčiamose, gatvėje, klube ir kur tik progą gaves pasakoja, kad nieko gero Lietuvoje nematęs, kad Lietuva labai nykus, nelinksmas kraštas, dabar blogiau Lietuva atrodo, negu 1921 metais.

Mūsų Tamas išlipęs iš laivo su savo jauna žmona, aplankė Tėvynės redakciją, davė savo "interview" p. Kl. Jurgelioniui, kuris suformulavęs Tamo įspūdžius talpino SLA organe. Mūsų Tamas pasiskaitęs savo "interview" išpūtė krūtinę ir dar drąsiau savo įspūdžius pasakoja komradams, papildydamas savo patyrimus ir įspūdžius. Matomai jis dabar mano, kad jis tiek tapo garsus, kaip J. P. Morgan ir Henry Ford, nes redaktoriai paprastų ekskursantų "interview" netalpina laikrašty.

Kl. Jurgelionis padrąsino mūsų Tamą ir dabar jis žymiai daugiau kalba, negu tikėjosi kalbėti ir pasakoti apie savo įspūdžius iš Lietuvos. Tenka pasakyti, kad Tamas savo įspūdžių paveikslą nupiešė juodomis spalvomis, jo įspūdžiai toki juodi kaip laikraštyje gale sakinio juodas taškas.

Paryžiuj ir Berlyne tiktai po vieną naktį pernakvojęs, bet Matas sakosi, kad tuos didmiesčius labai gerai dabar pažįstąs, galima sakyti, taip kaip savo dešimtį pirštų. Bet, deja, VIENYBĖS korespondentui pasiteiravus apie Unter Der Linden ir Fredrickstrasse Berlyne bei tūlas įstaigas, pasirodė, kad Tamas visai neatsimena tokias gatves Berlyne matęs ar girdėjęs.

Mūsų Tamas žadėjo aplankyti Sovietų Rusiją ir Lenkiją, bet bijojosi į tuos kraštus važiuoti. Jis mano, kad fašistai ir komunistai tikrai būtų jam į užpakalį įspyrę, jeigu būtų žinoję, jog jis "demokratas".

Žodžiu, p. Matas parsivežė labai blogus įspūdžius, išleido kelis šimtus dolerių, galima sakyti, kaip į balą numetė; taip pesimistiškai nusiteikusio ekskursanto man neteko niekur susitikti, kaip mūsų Tamas.

— Na, koki tavo įspūdžiai iš Lietuvos, Tamai? — paklausiau jo. — Kaip patiko Lietuva seniai nematyta?

— Et, Lietuva tai vargų ir bėdų kraštas! — pareiškė mūsų Tamas. — Dabar Lietuvoj liūdniau ir blogiau žmonės gyvena, negu 1921 metais gyveno. Tiktai fašistai gerai gyvena Lietuvoj.

— Keista, negaliu suprasti, Tamai — pastebėjau jam. — Visi kiti Amerikos lietuviai sugrįžę džiaugiasi, sako, kad Lietuva padarė didelę pažangą, daug gražių pastatų Lietuvoj matė, kad ekonomiškai, kultūriškai gerai susitvarkiusi mūsų sena tėvynė, o tu, Tamai, sakai, kad Lietuva tai juodas taškas. Tikrai aš nesuprantu.

— Well, jei Lietuvą valdytų demokratai (suprask socialistai) kaip 1921 m. valdė, tai būtų kuo pasidžiaugt ir pasigėrėt — pareiškė Tamas. — Dabar Lietuvą valdo tautininkai ir klerikalų auklėtiniai, žodžiu, fašistai! — užbaigė sarkastišku tonu.

Tie jo žodžiai kaip yla iš maišo išlindo. Supratau jo motyvus ir nesistebėjau jo tokiu pareiškimu.

Bet, deja, kaip teko girdėti ponia Matienė, kurį bešališkai nusiteikusį, savo draugėms pareiškusi, kad "mano Tamas perdėda, labai pesimistiškai nusiteikęs Lietuvos atžvilgiu dėl to, kad jo namiškių gyvenimas padarė jam blogą įspūdį. Kaip nuvažiavom aplankyt jo namiškių radome juos varge, skurde ir nešvaroj gyvenančius; langai be stiklų, lentomis aplopyti. Bet man atrodė, kad jie nemoka gyventi, gal tingi, ar nesugeba savo ūkį tvarkyti, nes jųjų kaimynai gerai gyvena, visko turi, jųjų langai stikliniai. Aplankėm ir mano gimines, radome ir juos neblogai gyvenančius, visko turinčius. Bet Tamo namiškiai skurdžiai gyvena. Tamas kaltina valdžią už savo namiškių skurdų gyvenimą ir blogą butą. Žodžiu, jam viskas atrodo ne taip, kaip reikia Lietuvoj". Atrodo, kad ponia Matienė skirtingos nuomonės, negu p. Matas.

Pagaliau, sugrįžęs p. J. Dielininkas visai kitokį įspūdžių vaizdą nupiešė savo pasakojimais. Jis sako, kad Lietuva didelę pažangą padarė ūkio, pramonės ir kultūros srityse, kad po penkių metų nuvykęs rado daug atmainų, naujų kurybos gražių darbų, gerą nuotaiką miesto ir ūkių gyventojų. Žodžiu, p. Dielininkas nuneigė p. Mato visus pasakojimus, galima sakyti, kad prispyrė p. Matą prie sienos savo kontradikcijomis. Dabar vietos lietuviai sako, kad pats p. Matas į savo įspūdžių paveikslą, juodomis spalvomis nupiešta, nenori pažiūrėti. Vėliau sugrįžę vietos lietuviai iš savo gimtinio krašto nuneigė p. Mato pasakas.

Vienas vietos karčiamninkas juokdamasis pareiškė: "Vargšas mūsų Tamas, taip labai susikompromitavo, kad dabar pats abejoja savo pasakoms, nerimsta, nes daug kontradikcijų gavo".

Galimas daiktas, kad mūsų Tamas sužiniai ir tiksliai nupiešė juodomis spalvomis Lietuvos paveikslą. Bet gi Dielininkas savo pasakojimais pavertė Mato įspūdžius į dulkes! Jis nurodinėjo faktus, priminė kitų tautų spaudos pranešimus, kitų kraštų žmonių raštus apie Lietuvą, kurie sutampa su jo įspūdžių ir patyrimų faktais. O mūsų Tamas savo pareiškimų jokiais faktais neįrodė. Tad nenuostabu, kad vietos lietuviai netiki jo plepalams, kad "Lietuva, tai juodas taškas", arba "skurdžių kraštas, kad dabar Lietuvos buitis blogesnė už 1921 metais buitį". Visi supranta, kad Matas nesąmones kalba.

Jonas Titnagas

ŽIEŽIRBOS

Kiekviename Naujienų numeryje rasite šiaip ar taip "tarkuojant" savo auklėtinius, kuriuos Naujienos išauklėjo savo "pažangumu" ir "progresyviškumu."

Sakoma, kad ir turkiai savo vaikus suryja. Matomai, tai toks šio svieto gyvių "progresas."

Lietuvos laikraščiuose skaitome šitokį pranešimą:

"Perkūnas trenkė kaip tik į tuos namus, kuriuose laisvamaniai susirenka".

Pasirodo, jog mūsų prabočių įtakingiausias dvasios bei sielos "globėjas", Perkūnas, sudarė bendrą frontą su dabartiniu visagalinčiuoju, seinitų tautybės, Jahova, ir atidarė ugnį prieš savo bendrą priešą — laisvamanį, kuris apšvieta, etika ir teisybe apsišarvavęs jiems neduoda ramybės ant šios planetos.

Vienas apžvalgininkas sako: "Azijatų dvasia dvelkia iš visos lenkų elgėsenos".

Labai nuostabu! O kaip seniai? Juk iki šiol iš lenkų elgėsių tedvelkė barbarų dvasia. Jeigu taip, tai reiškia, kad paskiausiais laikais ir lenkai sparčiai kultūrėja, kaip ir kiti žmonės! Matomai, kaimyninės sienos atidarymas daug gero atnešė lenkams — santykiai apramino jų sąžines ir tyra kultūra apšvietė jų mozerines makaules.

Bernadukas

MONTREALO DIENOS

MARIJA AUKŠTAITĖ

Ruduo... Aplinkui ruduo. Vėjai medžiais smuikuoja, šniokščia, ūžia. Pribirę parkai mirštančių lapų. Šnara kliombe išstembus gladijola, šnibžda baugus dryžutis, stiepiasi į vakarus patvari smilga.

Vakaras. Pilnas parkas šviesų. Tvenkiny blizga vanduo. Jame tyso ilgi lempų skendiniai, mirga kai Viktorijos pily žirandeliai.

Miestas juokiasi triukšmu... Dudena gatvekarių bildesiu, juda šešėlių masė, plinta kalbos ir juokas.

Parko taku, praeivė mergaitė, išsikaišius kasas paskutiniais vasaros žiedais, krykščia jaunyste draugių būry, ir išnyksta už medžių siluetų kai pati vasara.

Žalsvo suolelio atsirėmus, gražu klausytis žemės pasakos. O ji aplinkui kalba, vis naujus ir naujus įspūdžius patiekia.

Čia gumšo pakalnėj apsuodijęs monumentas. Jis primena žymų herojų, parodo, kad ir jo kada gyventa, džiaugtasi gal ir tais pačiais medžiais, kurie čia šlama ant jo gyvenimo griuvėsių, ant tylios, išdidžios juodos figūros.

Ir kažin, ar dar suspės praslinkti pusė amžiaus, kai ši karta paseks monumento herojų? Ir vėl šlamės medžiai, ir vėl dundės triukšmas ir juokas, vėl kaišysis mergaitės nykstančių vasarų gėlėmis, tik niekad jau nebsugrįš gyvenimo vasara geriems, ar blogiems darbams...

Veltui Montreale partijų kautynės, veltui besąžiniškumas... Sutryps gyvenimo ruduo viską! Tik liks mūsų geri ar blogi darbai, kaip ir monumento herojaus.

Kasdien aidi miestu užkimę šventovių varpai... Kasdien kasama karstams duobės, kasdien nuo kapų grįžta ašarotos minios, tik kodėl amžiais nėra varpo, kuris sušauktų žmoniją neteisybės laidojimui?! Kodėl nėra ašarų kada artimą nuskriaudžiam?! Kūnas paprates rasti šimtą kelių savęs išteisinimui... bet, kur dvasia?...

Vargšė dvasia! Šiandien po juodų kaukių priedanga, po veidmainingais ploščiais, po klasta ir judošiškumu...

Ūžia klevas virš mano galvos, karpytinės šakos bučiuoja žemę, argi amžiais buvo klasta?! Pasakyk, Klevuži...

Tu tyli... Tik gaudžia viršūnė lapų malda, tik mirksi šviesos tvenkiny, tik liūdi ir rauda siela prie žmoniško gyvenimo griuvėsių.

Marija Aukštaitė

Kelios žinios iš mūsų padangės

PHILADELPHIA, Pa. — Rugsėjo 10 d. grįžo iš Lietuvos sportininkai L. Mačionis ir V. Dalbukas. Kartu parvyko p. Juozas Matulis, 642 N. 11th St. Jis viešėjo Lietuvoje 3 mėnesius. Plačiai apsilankė Lietuvoje ir su daugeliu pasikalbėjo. Labai jam patiko tėvynės krašto išvaizda, malonumas ir jų vaišingumas. Stebėjosi Lietuvos sparčia pažanga, atgavus nepriklausomybę. Sako: jei iki šiolei lietuviai būtų buvę Rusijos globoje, tokio progreso nebūtų turėję. Ir ištikrųjų kokį pažangumą gali parodyti lenkų globoje esą keli milijonai ukrainų, arba ir patys mūsų vilniečiai? Vien ašaros ir troškimas pasiliuosuoti. P. J. Matulio tėviškė yra: Paliepio kaimas, Panemunio parapija.

Rugsėjo 11 d. įvyko krikštynų pokylis ponų C. S. Cheleden dukrelės. Pakrikštyta vardu Carol Ann. Pokyly dalyvavo daug svečių ir linksminos iki vėlumos, linkėdami, kad maža Carol Ann gražiai ir sveikai užaugtų ir būtų gera lietuvaitė, kaip kad jos tėveliai. Ponas C. S. Cheleden yra advokatas ir žymus veikėjas lietuvių tarpe.

Ilgą laiką buvęs "bedarbis" p. A. J. Kaniušis, rugsėjo 15 d., gražioje sekcijoje, nuosavame name, atidarė valgyklą ir "karčiamą" po antrašu 4800 N. Broad St. Ponas Kaniušis yra senas (dar ne žilas) lietuvių veikėjas ir dabartinis Lietuvių Biznierių ir Profesionalų Saryšio pirmininkas. Linkikime mūsų pirmininkui jo paties žodžiais "geros sveikatos ir lengvų kojų" sėkmingai darbuotis naujoje vietoje. Prie progos visgi norėtume žinoti, ką jis padarė su "trejenka", kurią laimėjo VIENYBĖS piknike, ir ieškojo jai didelio butelio? Tikiu šis klausimas tik vietoje.

Vertelga

Stockholme, Švedijos sostinėje, įvyko įvairių valstybių tautinių mažumų kongresas. Tame kongrese nei lietuviai, nei gudai nedalyvavo.

ANT BANGŲ

Tėviškės vyšnyne ilgėsį suskyniau,
Purpurinei rožei dyglį nuraškiau.
Žilojoj seklyčioj maldų prisipyniau,
Ir "sudie" Tėvynei brangiai pasakiau.

Ant bangų man akys išrašė jos grožį...
Ilgėsys nutyso ant žalsvų kasų...
Su vilnims supyniau sopulingą rožę,
Ji maudės tarp mano ašarų rasų.

Tolyn nešė laivas nuo šlamančių girių...
Rasotosios lankos nudryko ir dingo...
Bangos šniokštė, užė, vis verpetais niro,
O širdis į skausmą marmurinį styngo.

Palikau aš tave, perone prie mūro,
Mojavai skarelę su ašara merktą.
Ant bangų man tavo šešėlis vis niūro...
Atmenu tą naktį su audromis verktą.

Ir grįšti, vėl grįšti, man širdis suskato!
O bangos vis sukos vis šėlo ir dūko...
Kalnai okeanų lig akys užmato,
Sielai pynė, audė nežinomą rūką.

Ant bangų šešėliai, brangus siluetai,
Vaidenos ir šoko lašais ašariniais...
Ir Tėvynės sodų vis sukos portretai,
Ir mojo, vis mojo, spinduliais auksiniais.

Marija Aukštaitė

Zosė Vitaitienė su dukrele Genovaite. Jos ruošia koncertą šį sekmadienį, rugsėjo 25 d., Susivienijimo salėje, 197 Grand St., Brooklyne, pradžia 7 val. vakare. Tai bus p-lės Genovaitės debiuto koncertas, kuri su šiuo pasirodymu įžengia į Amerikos lietuvių kultūrinę veiklą.

KONCERTAS, KURIAME PRIVALOME DALYVAUTI

Visi, kurie dirba, stengiasi, tiems ir Dievas padeda, sakoma. Kiti vėl sako, kas dirba, tas ir turi. Deja, darbas darbui nelygu. Pavyzdžiui paimkime mūsų visuomenės veikėjus. Paimkime mūsų menininkus — muzikus, dainininkus, piešėjus, vaidilas. Vieni jų dirbdami tokius darbus šiaip taip pasidaro sau pragyvenimą; tačiau didelė jų dauguma turi dar kitokius užsiėmimus, kurie ir yra jų tikraisiais pragyvenimo šaltiniais. O jų gabumais mes taikomės už dyką pasinaudoti. Ir vargas tam, kuris primena apie atlyginimą.

— Juk argi tu iš to gyveni? — tokiam ar tokiai sakome. — Tu lietuvis, lietuvaitė, mūsų pramoga labdaringo tikslo. Visuomeniška. Turėtum justi pareigą ją savo asmeniu pajvairinti, — drožiame pamokslą.

Na, ir dainuoja, vaidina, skambina mums už gražų žodelį. Gėda, mes visai nenorime pagalvoti kiek tokiems asmenims mokslas kainavo, kiek trūkumų ir nemalonumų jie siekdami ko vertesnio pergyveno. Pagaliau, kiek talentų lieka pusiaukelyj vien dėl to, kad mes neparodome nuoširdaus domėjimosi jais!..

Šį syk aš turiu minty p. Vitaitienę su dukrele. Pažįstu jas abi. Ponia Vitaitienė žinoma mūsų visuomenei nuo vaikystės dienų. Nesuskaitomus kartus ji yra dalyvavusi mūsų pramogų pramogose. Jos dukrelė lipa tomis pačiomis pakopomis. Tik ji žada dar daugiau atsiekti meno srity.

Rugsėjo 25 dieną jos abi, motina su dukrele, rengia viešą koncertą. Štai kas ir priverčia mane čia pareikšti savo mintis. Aš noriu, kad mes pripildytume koncerto salę kimštinai. Tegu pajaučia p. Vitaitienė mūsų dėkingumą jai. Tegu pamato jos dukrelė mūsų domėjimosi jąja. Tebūname mes jai savo žmonės, kurie stengiasi ją suprasti i įvertinti. Visi: seni ir jauni.

Branginame savo tautą, tai vienokiai turime branginti ir kiekvieną joję gražiai besiskleidžiantį gyvą žiedelį. Tokią aš pažįstu jaunutę Genovaitę Vitaitytę, kelis kartus jau girdėjau ją skambinant gana sunkokus kūrinius. O gi ji sparčiais žingsniais žengia pirmyn. Priduokime jai nepalūžtomos energijos siekti tobulumo. Tai galime padaryti atvykdami į minimą koncertą, kuris įvyks rugsėjo 25 d., 7 val. vakare, Susivienijimo salėje, Brooklyn'e. Padarykime tai!

Pr. Lapienė

KAS BUS SU SPALIŲ 9-TA

Kitais metais mūsų spaudoje, šiuo laiku, daug būdavo dedama žinių apie tai, kad tokia tai kolonija rengiasi minėti Spalių Devintą — Vilniaus užgrobimą. Šiais metais beveik tyla, mažai besigirdi, kad lietuvių didesnės kolonijos rengtūsi patriotingai tą nelaimingą nuotykį atžymėti. Tas tur būt yra dėl to, kad Lietuvos spaudoje tuo reikalu negalima nieko rašyti. Po to, kai su lenkais užmegsti santykiai, išvengimui galimų rimtų nesusipratimų, spaudoje draudžiama apie Vilniaus reikalus, kokioje formoje jie bebūtų, rašyti ir agituoti. Tas pats yra su radijo. Mūsų spauda, matyti negaudama iš Lietuvos akstino, dar neįsijudino pati savistoviai tuo reikalu veikti.

Čia yra laisvės kraštas, laisva spauda, laisvai galima savo reikalus spaudoje aptarti. Mes ypatingai turime šiais metais pradedant kuo stipriau pabrėžti visos mūsų tautos vardu nusistatymą Vilniaus klausymu. Juk Lietuvoje tur būt negalės visiškai Vilniaus užgrobimo paminėti, jei spaudoje ir per radijo negalima tuo reikalu reikšti savo pageidavimų. Tą turėdami prieš akis, mes turime organizuotai pareikšti pasauliui šią padėtį ir žinodami gerai, kad Lietuvoje gyvena mūsų broliai-seserys Vilniaus jokiu būdu neišsižadės, drąsiai galime imtis tai idėjai pasidarbuoti. Valdžia gali būti priversta politikuoti vienokiais ar kitokiais sumetimais, bet tautos valia yra skirtinga, negu valdžios nusistatymas Vilniaus klausimu.

Turime tam reikalui veikalų lošimui (vaizdų, operečių, dainų ir kt.) ir dainavimui, tik tenka griebtis smarkiau darbo. Mums lengva yra pasiekti iš čia pasaulinę spaudą. Mes žinome iš praktikos, kad amerikiečių balsas pareikštas vienokioje ar kitokioje formoje, visada buvo naudingas ir vertinamas, jei tik su tautos siekiniais sutampa. O čia dviejų minčių būti negali. Imkimės darbo, o lėšas siuskime, gal būt bus geriausia Ginklų Fondan, nes esamąjį Vilniaus Vadavimo Fondą gali priversti likviduoti kaip jau yra atsitikę su radijo ir spauda.

Už tai pagalvokime, dabar vien tik mūsų rankose yra vairas. Mes ir mūsų visa tauta niekuomet Vilniaus neišsižadėsime. Petys petin — pirmyn! Tegu nelieka nei vienos kolonijos mūsų išeivijoje kur nebūtų atžymėtas Vilniaus užgrobimas.

J. Rikselis

Puikus Pasiūlymas

Dėdė rašo savo dukterėčiai: "Parašyk man, kaip tave pažinti, kai susitiksiu stotyje. Pranešk kokį nors ženklą."

Dukterėčia atsako: "Labai nesirūpink, dėde, aš tave lengviau pažinsiu, tik tu turėk po pažastim kokį nors daiktą, —sakysim, kad ir moterišką krokodilio odos rankinuką."

SUEIGA IR PASKAITA

SEATLE, WASH. — Sekmadienį, rugsėjo 11 d. Washington tono svetainėje valandą tęsėsi Didž. L. K. Gedimino Pašalpos Draugijos mėnesinis susirinkimas ir pusantros valandos pranešimai apie Lietuvą. Dalyvių pradžioj buvo apie 30, vėliau padvigubėjo.

Pirmininkaujant D-jos sekretoriui Stasiui Beišinui paskaitą laike atvažiavusis iš Lietuvos rašytojas D. Šidlauskis — Visuomis. Jis gyvai, vaizdžiai ir bešališkai supažindino su pokarine Lietuva. Visose srityse padaryta didelios pažangos. Ūkininkija dabar gyvena ne iš javų, bet iš pieno ir bekonų, ko išvežama užsieniuosna dvigubai daugiau neg Latvijoj. Kitų pajamų beturima iš linų, paukščių ir vaisių. Tik atsilikusioji Suvalkija gyvena labiau iš javų ir cukrinių runkulių. Dvarų ne bėra — tik 1600 dvarelių po 80-150 hektarų (140-260 akerių bei margų). Po poros metų bus baigta kaimus skirstyti vienkiemiais.

Kaimas minta ir rėdosi daug geriau neg prieš karą. Darbininkų uždarbiai atitinka- išlaidoms. Padienis už dieną gauna 3-4 litus ir mitybą, kaime, 6-7 iltus mieste ir prie valstybinių darbų. Miesteliuose Amerikos centais kainuoja Am. svaras arba pusė kilogramo: jautiena ar aviena 2,5, veršiena pusė tos kainos, bekoninės liekanos (galvos, kepenys ir tt.) trečdalį jautienos kainos. Juoda duona 2, pyragas 4, cukrus 8, svietas (geriausias) 25, kamašai 50-100, batai 200, švarkas 600, ploščius 800-1200. Anot Tautų Sąjungos davinių tarp 1929 ir 1937 metų pragyvenimas Lietuvoje atpigo 44 nuošimčius, kuomet J. A. V. — 15, Vokietijoj — 19, Italijoj — 9, Anglijoj — 6, Prancūzijoj, Kinijoj, Portugalijoj ir Čili pakilo nuo 4 iki 62 nuošimčų. Litas visą laiką laikosi tvirtai, pastoviai, kuomet kitų valstybių krito (Latvijoj ir Lenkijoj dvigubai). Lietuvos valstybinis biudžetas visuomet suvedamas be deficito. Bankuose už indėlius gaunama 4-7 nuošimčius, mokama 4,5 — 12 metams. Dabar 16,000 ūkininkų turi pasidėję bankuose 281 milijonų litų.

Susisiekimas vis tobulėja. Geležinkelių yra antra tiek, kiek buvo prieš karą, vieškelių ir plentų trečdaliu daugiau. Autobusai vaikšto į visus didesnius miestelius. Geležinkelių ir autobusų bilietų kainos kaip Amerikoj. Telefonai pravesti į visus valsčius. Pašto įstaigų veikiai 5 kartus daugiau negu caro laikais ir korespondencija visur gaunama kitą dieną po pasiuntimo.

Dirbtuvių veikia 1600 vietoj buvusių 3000. Prekiaujama su Anglija (60 nuoš.), Ta rybų respublikomis, Švedija, Suomija, Belgija ir kitomis valstybėmis, su Vokietija ir Lenkija labai mažai. Prekybos 80 nuošimtį atlieka 4 dideli kooperacijos centrai.

Pradinių mokyklų su priverstinu 6 metų mokslu yra 5 kartus daugiau negu carų laikais. Vidurinių mokyklų yra pakankamai. Keturiose aukštosiose mokyklose universitetuose studentų yra apie 6,000. Veikia apie 100 liaudies universitetų su paskaitomis net kaimuose. Lietuviškų laikraščių išeina apie 150 t. sk. 8 dienraščius. Miestuose yra bibliotekos. Svei katingumas, švara didėja. Gyventojų daugiau gema neg mirsta vidutiniškai kas met 25,000 ir nors pramonė ir miestai sparčiai auga, bet apie 10,000 yra mažadirbių, laukiančių kolonizacijos su valstybine prama.

Socialdemokratų socialistų revoliucinėkų ir bolševikų mažai tėra. Tautininkams priklauso du trečdaliu jaunimo (jaunalietuviai, šaulai ir jaunieji ūkininkai). Apie 80 nuošimčių Lietuvos gyventojų niekuomet jokiai partijai nepriklausė.

Pranešėjui pastatyta aštuoaštuoneta klausimų. Tuoj grįžusi iš Lietuvos Tomylienė Visuomio pranešimo davinius patvirtino ir ne be jumoro papildė savo asmeniniais įspūdžiais iš Lietuvos. Klausytojai pranešimais liko labai patenkinti, nupirko 21 Visuomio knygelę "Kokie Lietuvių bei Lietuvnikų Uždaviniai?". Būtų gerai, kad tankiau tokių paskaitų būtų.

Baltramiejus Sitka

PAIEŠKOJIMAS

Lietuvos Konsulatas Chicagoje paieško sekančių asmenų:

Bartulio ar Bertulio, Jurgio, iš Lietuvos išvykusio apie 1885 m., gyvenusio New Yorko apylinkėje iki persikėlimo Chicagon apie 1900 m. Ar jis tebėra gyvas, ar jau miręs giminės žinių neturi.

Chmeliausko, Juliaus, sūn. Antano. Gimęs 1877 m. Nausėdžių km., Panevėžio apskr. Gyveno Columbus, Ohio.

Čiečkausko, Leono, kilusio iš Kuršėnų, Šiaulių apskr. Sakoma, mokėsi Valparaiso Universitete.

Grikavičiaus, Jeronimo (Harry Grisco). Gyveno Aberdeen, Washington, P. O. Box 545 ir 312 E. Heron St.

Jakštonio, Aug., gyvenusio Bridgeporto kolonijoj, Chicagoje. Gimusio Morkūniškio vienkm., Ukmergės apskr. Sakoma, karo metu buvęs Jungt. A. Valst. kariuomenėj.

Linkaus, Jurgio, paskutiniu laiku gyvenusio 4020 W. Lafayette Blvd., Detroit, Mich. Ilgą laiką tarnavusio Jungt. Am. Valst. kariuomenėj.

Lipskio (Lineikio) Juliaus, kilusio iš Šiaulių, Amerikon atvykusio prieš Didįjį karą, neva gyvenusį Montreale, Kanadoj, San Francisco, California ir kitur. Giminės neturi žinių ar dar gyvas ar jau miręs.

Pečkausko Ant., Petronės—po vyru Pajaunienės ir Pranciškos—po vyru Žiuraitienės. Prieš 30 metų atvyko Amerikon ir apsigyveno Kenosha, Wis.

Savicko, Vlado, kilusio iš Piliakalnio km., Trakų apskr. Apie 49 metų amžiaus. Gyveno Naujoje Britanijoje ir vėliau Clinton, Indiana, kur dirbo kasyklose.

Ieškomieji arba apie juos ką nors žinantieji teiksis skubiai atsišaukti į Konsulatą. Atsišaukimas bus nuoširdžiai įvertintas.

Lietuvos Konsulatas
100 East Bellevue Place
Chicago, Illinois

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC. REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF MARCH 3, 1933

of Vienybe published daily except Sundays and Holidays at Brooklyn, N. Y., for October 1, 1938.

State of New York
ss.
County of Kings

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared *Jos. F. Smitrus* **who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Business Manager of the Vienybė and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the afore said publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 411 Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:**

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are:

Publisher Lithuanian Press Corporation, Inc.
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Editor *S. E. Vitaitis,*
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Business Manager. *Jos. F. Smitrus*
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

2. That the owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresse of stockholders owning of holding one per cent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a firm, company, or other unincorporated concern, its name and address, as well as those of each individual member, must be given).

Albin S. Trečiokas, President
84 Van Ness Pl., Newark, N. J.
Pius Buksnaitis, Secretary
10440 - 117 St., Richmond Hill, N. Y.
Chas. Buividas, Treasurer.
271 61st St., Brooklyn, N. Y.

3. That the known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (if there are none, so state.) — None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee, or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the twelve months preceding the date above is 4500.

(This information is required from daily publications only).

Joseph F. Smitrus

Sworn to and subscribed before me this 20th Sept. 1938.

Signed Joseph Ambrazievius,
NOTARY PUBLIC, Kings County
My commission expires March 30, 1940

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĘ

PAGALVOK APIE RYTDIENĄ!

NĖRA žmogaus, kuris nesirgtų ir nemirtų. Susirgus — kiekvienam reikalinga pašelpa. Numirus — reikalinga pagelba likusiems šeimos nariams. Bet ne visi žmonės tuo apsirūpina, kol sveiki ir kol nelaimė jų neištinka.

BŪK rūpestingu!

PAGALVOK apie savo ir savo šeimos likimą— rytdieną!

APSIDRAUSK save ir savo šeimą didžiausioje lietuvių apdraudos ir pašelpos organizacijoje.

APSIDRAUSTI galima nuo $100 iki $5,000.

LIGOJE pašelpą galima gauti nuo $6 iki $12 savaitėje.

NARIAI priimami nuo 2 iki 60 metų amžiaus.

SUSIVIENIJIME yra apie 15,000 narių.

BŪK tos didelės lietuvių šeimos nariu!

ĮSIGYK SLA Jubiliejinį Albumą. Tai graži, didelė, istoriška knyga, kurioje telpa virš 1,000 paveikslų — jūsų giminių ir pažįstamų.

SUSIVIENIJIMO turtas — virš $2,000,000.

BŪK to turto dalininku!

SUSIVIENIJIMO kuopos randasi visuose didesniuose lietuvių centruose Amerikoje.

ALBUMO kaina $5. SLA nariams — $2.50.

PRISIRAŠYK prie artimiausios tamstai kuopos!

INFORMACIJAS galite gauti:

LITHUANIAN ALLIANCE of AMERICA
307 West 30th Street, New York, N. Y.

VIENYBĖ

Avietienaitė ir Šalkauskas išvyko į Lietuvą

Trečiandienį, rugsėjo 21 d., Cunard Linijos didlaiviu Queen Mary, išvyko atgal į Lietuvą New Yorko Pasaulinei Parodai Lietuvos komisaras p-lė Magdalena Avietėnaitė ir architektas p. Algirdas Šalkauskas. Priruošiamuosius Lietuvos pavilijono parodoj įrengimo darbus atlikę ir sudarę planus, kuriuos užgyrė parodos komitetas, išsiskubino atgal į Lietuvą visu smarkumu ruošti reikalingus pavilijono įrengimui kūrinius. Tikisi grįžti atgal į Ameriką sekančiais metais anksti pavasarį, kad suspėjus galutinai įrengti Lietuvos pavilijoną pirm parodos atidarymo.

Su jais kartu išvyko iš Amerikos ir p.Juozas Šveikauskas, Pieno Centro atstovas ir Lietuvos konsulato Manchestery, Anglijoj, sekretorius, kuris mėnesį laiko atostogavo Amerikoj.

Išvykstantiems svečiams linkime laimingos kelionės ir tikimės vėl su jais pasimatyti Pasaulinėje parodoje.

LANKĖSI REDAKCIJOJE

Lankėsi VIENYBĖS redakcijoje žymus Mass. valstybės sandariečių veikėjas, p. V. Jankus iš So. Boston, Mass. Svečias yra ekspertas mechanikas tam tikrų mašinų įtaisymo dirbtuvėse, todėl dažnai priseina jam važinėti po įvairius miestus šiais reikalais. Dabar p. Jankus išvyko darbą atlikti tūlame miestelyje netoli Baltimorės, Md.

SPALIŲ 9-TOS DIENOS MINĖJIMO REIKALU

Jei atskiros srovės būtų savo kariškas dalis organizavę (kaip kad Kapsuko maskolių, lenkų ir kiniečių atsikviesti "lietuvių sovietų" kariuomenė), šiandien nebūtų Lietuvos.

Jei atskiros srovės imsis atskirai bendrus tautos reikalus spręsti, nebeliks laisvos Lietuvos.

Jei atskiros srovėse pavieniui dėsis kalbėti "visų" lietuvių vardu ir spalių 9 d. liūdną sukaktį kas sau minės, tos pastangos bus bergždžios, silpnos, nestiprins visos tautos pasirįžimo ir mažai gelbės Vilnių atgauti.

Neneigiant teisės atskiroms srovėms džiaugtis ir minėti didžias tautiškas šventes, mes betgi raginame Vilniaus kovoje sudaryti vieningą frontą, visiems lietuviams bendrą.

Vietos kolonijos istorija parodė, kad spalių 9 dienos minėjimai, rengiami atskirų grupių, buvo menki. Iš kitos pusės, 1931 metų spalių 9 d. minėjimas, srovėms susijungus šio Posto pastangų dėka, buvo imponuojantis savo didumu, vieningumu ir aukų sumomis.

Todėl, Am. Liet. Legijono Dariaus-Girėno Postas 1 nr. savo š. m. rugsėjo 14 dienos susirinkime nutarė viešai paraginti vietos A. L. R. K. F. ir tautiškos jaunuomenės komitetus susijungti spalių 9 dienos minėjimui ir parodyti savo tautišką subrendimą, pareigų supratimą ir nuoširdų patriotiškumą. Šis Postas, kuris turi garbės savo eilėse turėti net keliolika Lietuvos Nepriklausomybės Karų garbingų kariuveteranų, beranda galimu dalyvauti tiktai jungtiniame paminėjime, o ne atskirų grupių mitingėliuose. Raginimo nepriėmus, Postas tenkinsis rezoliucija savo susirinkime ir sroviniuose mitinguose nedalyvaus.

Vaclas Daukintas,
Posto Vadas.
Vincas Trainis,
Posto Adjutantas.

DIDELIS ŠOKIŲ VAKARAS

Long Island Birutės Merginų Klubas rengia didelius sezoninius šokius šį šeštadienį, rugsėjo 24 d. 8 val. vak., Ukrainian Temple salėje, 101 Grand Str.

Šokiams grieš modernus Nakties pelėdų orkestras, vadovaujant J. Navickui. Šis orkestras jau eilę kartų turėjo didelį pasisekimą šokių ir muzikos srityje, nes muzika pasižymi taktiškumu ir kitais muzikaliniais atžvilgiais. Griežia visus naujausius ir moderniškus šokius.

Tai rengiami Barn Dance su įvairiais pamarginimais ir programos turiningumu. Tai lyg maskaradas. Merginos bus apsirengusios ilgomis ir įvairiomis suknelėmis, vyrai savo rūšies apranga ir įvairių spalvų kaklaraiščiais (ties). Už kostiumų gražumą ir įvairumą bus skiriama prizai.

Mes Birutės Merginų Klubo narės mylėsime pamatyti visus pažįstamuosius ir draugus ir džiaugiantis praleidžiant linksmai laiką.

Birutės Merginų Klubas

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĘ

Sujungtos futbolininkų jėgos davė gerų rezultatų

Iki šiol Brooklyne buvo maža žinoma lietuvių futbolininkų grupelė. Paskutiniu laiku įvyko jos persiorganizavimas ir rugsėjo 9 d., 8 val. vak. Piliečių Klube, 280 Union Ave., Brooklyne, įvyko steigiamasis iš naujų pagrindų generalis susirinkimas.

Susirinkime dalyvavo didžiulis būrys jaunuolių sporto mėgėjų, kuriuose matėsi energija ir pasiryžimas. Prieš susirinkimą buvo susipažinta su naujais sportininkais ir pasidalinta mintim prie pūtojančo alučio, kuris iššaukė sportininkams lietuvišką dainą. Po to, įvyko oficialus susirinkimo atidarymsa.

Susirinkime buvo kalbėta apie bendrą sportinių jėgų subūrimą Brooklyno lietuvių jaunimo tarpe. Įnešta klausimų ir patarimų, kad sujungti sporto jėgas nežiūrint politinių įsitikinimų.

Toliau buvo svarstomi einamieji reikalai ir tt. Sportavimo reikalu apkalbėta šie reikalai: treniruotės, rinkimas kapitono komandai, uniformų įsigyjimas ir pan. Galiausiai buvo renkamas pirmininkas arba reikalų vedėjas.

Pirmininku išrinkta Juozas Žemgulys. Nutarta turėti pirmą treniruotę ir, kuri įvyko rugsėjo 11 d. 1 val. popiet, Queens Plaza aikštėje.

Susirinkimas baigtas šūkiu: sveikame kūne, sveika siela.

Rep.

Sergantieji Blissville

Visiems gerai žinomas biznierius ir geras lietuvis patriotas, Blissvillės Lietuvių Dem. klubo pirm. Juozas Chupas, serga. Pastaruoju laiku jam paraližiuota kairėji ranka ir koja. Chupo gerieji draugai ir draugės sudėjo pinigų ir užprašė mišias jo sveikatai.

Linkime geram lietuviui greit pasveikti, jo draugai ir pažįstami turėtų atlankyti. Jo antrašas: 32-21 Greenpoint Ave., Blissville, L. I.

Serga buvusio biznierio J. Dambrausko sūnus Maikutis. 32-01 Greenpoint Ave.

p. Raižienei paralizuota kairė ranka ir koja. Ji randasi savo namuose ant Greenpoint Ave. gydytojo priežiūroj.

Operacijai eina p. Balčiūnienė irgi vietinė gyventoja. Linkime visiems blissvelliečiams kuogreičiausiai pasveikti.

Seno VIENYBĖS skaitytojo J. Genio serga sūnus J. Genys, Jr., jam padaryta operacija. Ligonis randasi Wyckoff ligoninėje. Linkime greit Jonui pasveikti.

Rep. B.

ŠAUNI PUOTA MIČIULIŲ PAGARBAI

Pereitą šeštadienį, rugsėjo 17 d. Logan Grill salėje, East New Yorke, buvo suruošta šauni puota — "surprize party" pagarbai Pijaus ir Onos Mičiulių, jų vedybinio gyvenimo sidabrinio jubiliejaus sukakties proga. Giminių ir artimų draugų puotoje dalyvavo apie 200 asmenų (daugiau negalėjo tilpti) kurių tarpe buvo iš New Jersey ir Pennsilvanijos valstybių.

Puotą surengė pasižymėjusios viešų vakarienių ruošime šeimininkės: Jadvyga Šabūnienė, Veronika Kirvelienė ir Marijona Butauskienė. Valgiai buvo gerai paruošti ir mandagiai sveičiams pristatyti. Bevakarieniaujant buvo ir kalbų programa, kurią tvarkiai vedė p. J. P. Mačiulis. Kalbų programos metu publika užsilaikė pavyzdingai, kas retai pasitaiko panašiuose parengimuose. Visa eilė kalbėtojų džiaugėsi ponų Mičiulių gražiomis asmnes savybėmis ir linkėjo jiems visokeriopos laimės.

Minėtų sidabrinių vestuvių proga buvo plačiai žinomas Pijus Šalinskas, nesenai Apreiškimo parap. piknike įgijęs karaliaus titulą, o svočios rolę puikiai atliko ponų Mičiulių artima draugė Alena Zeikuvienė.

Pijus Mičiulis yra siuvėjams gerai žinomas kaipo kriaučių geras kontraktorius. Gi ponia Mičiulienė visur pasižymi linksma nuotaika, gyvumu ir dainavimu. Ponai Mičiuliai gražiai išauklėjo sūnų Edvardą ir duktėrį Izabelę. Gyvena nuosavuose namuose, 786 Macon St. Brooklyne.

Vakaro programą baigė ponai Mičiuliai savo širdingo dėkingumo kalbomis. Publikai pageidaujant ponia Mičiulienė sykiu su visa publika sudainoskiu su visa publika sudainavo kurios ponams Mičiuliams sušukta tris kartus valio!

Beje, ponai Mičiuliai gavo nemaža gražių ir vertingų dovanų.

Buvęs.

Visokiais kelionių ir dokumentų reikalais kreipkitės į Vienybės Travel Bureau, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

Angliai! Angliai!
Pirkite Anglius Dabar!
Nes kainos nuo spalių 1 d. pabrangs.
Telefonuokite tuojau
EVergreen 7-7550
LISAUSKO ANGLIŲ CO.
335 Union Avenue,
Brooklyn, N. Y.

PARSIDUODA MŪRINIS NAMAS
Harrison, N. J. lietuvių apgyventoje apylinkėje, penkių šeimynų po šešis šviesius kambarius ir krautuvė, su įtaisymais, prie didelės biznio gatvės, skersai milžiniško fabriko, bizniui tinkamai įrengtas, su dviem dideliais langais ir prie biznio gyvenamaisiais kambariais. NAMAS parsiduoda labai prieinamomis išlygomis. Tuojau kreipkitės šiuo adresu:
A. S. TREČIOKAS
Tel.: MArket 2-4867 314 Walnut St., Newark, N. J.

BROOKLYN LABOR LYCEUM
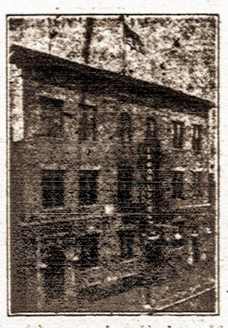
SALĖ IR PARKAS
Vedėjas J. H. HOFMANN,
947-959 Willoughby ave
BROOKLYN, N. Y.
Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.
Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai — Gražus kambariai
Telefonas STagg 2-3842

Lietuviškas Monopolis
Siūlo gerą, nupigintomis kainomis, degtinę

Ruginė nuo 2 iki 3 metų senumo, 90 proof:
REPUBLIC, dviejų ir pusės metų, kvorta _____ $1.89, pint 97c.
BALTIMORE CLUB, dviejų ir pusės metų, kvorta ____ 1.89 pint 97c
TREADMILL, 3 metų senumo kvorta _____ ____ 1.89, pint 97c
SILVER STALLION, 2 metų senumo, kvorta _____ 157, pint 82c
NATIONAL CLUB, 2 metų senumo, kvorta _____ 1.57, pint 78c
SEA KING, 1 mėnesio senumo, kvorta _____ 1.39, pint 73c
BOURBON:
LOUISVILLE CLUB, 3 metų senumo. _____ pint 97c
TWO NATURALS, 1 metų senumo, kvorta _____ $1.50
MOUNT FARM, 3 metų senumo, kvorta _____ 1.65 pint 87c
PLAY BALL, 1 mėnesio senumo, 80 proof, kvorta ____ 1.22 pint 63c
HONEST BILL, 1 mėnesio senumo, 80 proof, kvorta 1.22 pint 63c
K 99, 3 metų ir 2 mėnesių senumo, 90 proof _____ pint 1.00
California vynas nuo 97c. iki $2.25 už galioną.
KONIAKAI nuo $1.79 iki $4.89 už bonką.
LIETUVOS Valstybinė ir tūkstančiai kitokių gėrimų.
REPUBLIC LIQUOR STORE
415-17 KEAP STREET, BROOKLYN, N Y.
Arti Grand Str. Telefonas EVergreen 7-2089

NAUJA ŠVARI VIETA
Restauarant, Bar& Grill
411 GRAND STREET,
Brooklyn, N. Y.
Sav. *Vincas Vyšniauskas*
Visokių vietinių ir importuotų gėrimų
Degtinė—Vynas—Alus
Visoki Užkandžiai

Dr. H. MENDLOWITZ
Perkėlė savo Williamsburgo ofisą į
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1312
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.
FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

Clement Voketaitis
ADVOKATAS
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: Triangle 5-3622
168 GRAND STREET,
Tel.: Evergreen 8-7179

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžese iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS
Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IŠ KRANO IR BONKUTĖMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 4 7142

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 *Koplyčia Laidotuvėms*

A. VALANTIEJUS
54-41–72nd St., Maspeth. L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. NEwton 9-4464

BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 *Koplyčia Laidotuvėms*

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVergreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS UGNYJE — Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

71. Vyriausias šių laukinių pagonų kunigas Gulmas pakėlė savo fanatiškas akis į saulę ir, iškėlęs apeiginį peilį, pradėjo melstis: "O, Didis Liepsnojantis Dieve! Šioje vietoje mes pastatysime Tau puikią bažnyčią, kurios žemę pašvęsime vyriškuoju krauju. Palaimink mus, Šviesusis Dieve!"

Pabaigęs savo maldą, Gulmas paliepė žemesniems kunigams: "Skubiai surinkite tinkamus akmenis ir sukraukite aukurą, kaip reikalauja Liepsnojantis Dievas ir jūsų vyriausias kunigas". Paskui jis paskyrė du stipriausius vyrus saugoti Diką, kad šis nepaspruktų paskutinėje valandoje...

...Toli girioje Tarzanas netikėtai surado Diko ir Doko pėdsakus. Paprastam žmogui tokis pėdsakas būtų visiškai nepastebimas, bet šis, bezdžionių užaugintas džiunglių valdovas, lengvai matė ir užuodė tą, kas, rodos, buvo visiškai nežymu. Jis dabar tikrai nudžiugo, nes žinojo kur ieškoti berniukų.

Su nauju pasiryžimu ir viltimi Tarzanas leidosi pirmyn. Bet netrukus jis sustojo suradęs, kad berniukų pėdsakai susimaišė su Saulės Garbintojų pėdsakais. Tarzanas gerai žinojo žiauriuosius Oparo laukinius vienuolius, Saulės Garbintojus ir jų kraugeriškas apeigas ir kraujo aukas.

— Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numeryje —